

2019/2182(INL)

2.9.2021

NUOMONĖ

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto

pateikta Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui

dėl darbuotojų apsaugos nuo asbesto
(2019/2182(INL))

Nuomonės referentė (*): Anne-Sophie Pelletier

(Iniciatyva. Darbo tvarkos taisyklių 47 straipsnis)

(*): Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PA_INL

PASIŪLYMAI

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas ragina atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą:

- į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:
  - A. kadangi nuo 2005 m. sausio mėn. uždrausta naudoti asbesto pluoštus ir produktus, į kuriuos sąmoningai įdėta šių pluoštų¹, ir valstybės narės turi užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2025 m. būtų visiškai atsisakyta asbesto pluoštų²;
  - B. kadangi, remiantis patvirtintomis ir dokumentais pagrįstomis išvadomis, pripažįstama, kad asbestas sukelia plaučių, gerklų bei kiaušidžių vėžį ir mezoteliomą, o latentinis laikotarpis po patirto poveikio yra 20–55 metai; kadangi, Tarptautinio aplinkos tyrimų ir visuomenės sveikatos žurnalo tyrimo duomenimis, kasmet dėl asbesto poveikio miršta apie 250 000 žmonių³;
  - C. kadangi, nors Europos lygmeniu asbestą naudoti uždrausta, asbesto poveikis profesinėje aplinkoje yra pagrindinė mezoteliomos vėžio priežastis, ir kadangi jo poveikis pasireiškia ir ne darbo aplinkoje, nes vis daugėja vėžinių susirgimų ir mezoteliomų, taip pat kitų nepiktybinių plaučių ir pleuros susirgimų, kuriuos sukelia pasyvus ribotas asbesto poveikis; kadangi daugeliu atveju su asbestu susijusios ligos nėra pripažįstamos profesinėmis ligomis ir reikia daugiau duomenų;
  - D. kadangi Reglamente (ES) 1907/2006 (REACH reglamentas) buvo nurodyta, kad draudžiama gaminti, parduoti ir naudoti asbesto pluoštus ir produktus, į kuriuos sąmoningai dedama šių pluoštų, ir kadangi Reglamentu (ES) 2016/1005, kuriuo iš dalies keičiamas REACH reglamento XVII priedo nuostatos, siekiama užtikrinti, kad valstybėse narėse asbesto produktų būtų visiškai atsisakyta iki 2025 m. liepos 1 d.;
  - E. kadangi asbesto dar yra daugelyje administracinių pastatų, mokyklų, gyvenamųjų namų, infrastruktūros objektų, viešojo transporto priemonių ir vandens tiekimo tinklų; kadangi ilgainiui žinios apie šios medžiagos naudojimą ir buvimą silpnėja; kadangi asbestas pastatuose ir žinių apie jį trūkumas kelia pavojų visiems pastatų gyventojams ir naudotojams;
  - F. kadangi didžioji dabartinės ES apstatytos aplinkos dalis yra senesnė nei 50 metų ir, remiantis ES pastatų ūkio stebėsenos centro duomenimis, daugelyje ES valstybių narių pusė gyvenamųjų namų buvo pastatyta iki 1970 m., kai asbestas buvo plačiai

¹ Norėdami susipažinti su dabartinėmis taisyklėmis dėl asbesto draudimo, žr. 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantį Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantį Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

² Žr. 2016 m. birželio 22 d. Komisijos reglamentą (ES) 2016/1005, kuriuo dėl asbesto pluoštų (chrizotilo) iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) XVII priedo nuostatos (OL L 165, 2016 6 23, p. 4).

³ <https://www.mdpi.com/1660-4601/15/5/1000/htm>

naudojamas; kadangi asbesto likučiai pastatuose ir statiniuose, kuriuose yra asbesto, kelia pavojų daugeliui įvairių gyventojų grupių, įskaitant namų savininkus, pastatų naudotojus, gyventojus ir juose dirbančius žmones, taip pat ir tais atvejais, kai asbestas yra trapus ir dėl to į orą gali patekti dulkių ar pluoštų, kuriuos pasyvų poveikį patiriantys žmonės gali įkvėpti arba nuryti;

- G. kadangi pastatų, kuriuose yra asbesto turinčių sudedamųjų dalių, gyvavimo trukmė, medžiagų nusidėvėjimas ir pastatų energinės renovacijos banga lems sudėtingus renovacijos darbus, dėl kurių kils tiesioginė poveikio rizika asmenims, esantiems statybvietėse ir netoli jų, taip pat būsimą riziką naudotojams ir gyventojams, nes asbesto dulkės išsisklaido lėtai;
- H. kadangi Europos Parlamentas⁴ ir socialiniai partneriai⁵ pripažino keliose valstybėse narėse įdiegtų viešųjų asbesto registrų ir techninių liudijimų naudą; kadangi kai kurios valstybės narės parengė pastatų, kuriuose yra asbesto, registrus; kadangi tai yra geras atspirties taškas norint nustatyti tokį reikalavimą visose valstybėse narėse; kadangi renovacijos strategija, kuria siekiama per ateinančius dešimt metų padvigubinti pastatų renovacijos mastą siekiant padidinti energijos ir išteklių naudojimo efektyvumą pastatų sektoriuje, suteikia galimybę sukurti ir įgyvendinti nacionalinius asbesto registrus;
- I. kadangi asbesto pašalinimas be finansinės paramos yra didelė finansinė našta pastatų savininkams ir tam tikrais atvejais taip pat gali turėti netiesioginės įtakos ir nuomininkams; kadangi saugaus asbesto pašalinimo reikalavimai privalo būti nustatyti teisingai socialiniu požiūriu ir kartu turi būti nustatytos atitinkamos priemonės, skirtos padėti savininkams finansuoti reikiamas renovacijas, taip pat paramos priemonės darbus atliekančioms MVI; kadangi vartotojai turėtų būti apsaugoti kovojant su sukčiavimu ir stiprinant rinkos priežiūrą;
- J. kadangi kai kuriose valstybėse narėse galiojančiais teisės aktais tam tikri įpareigojimai asbesto turinčių pastatų savininkams, administratoriams ar valdytojams nustatomi tik tada, kai jie pradeda naudoti pastatą arba ketina jį griauti, o ne kai parduoda pastatą, kuriame yra asbesto turinčių produktų;
- K. kadangi Komisijos įsipareigojimas 2022 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto siekiant dar labiau sumažinti asbesto poveikį darbuotojams ir jos planas užkirsti kelią nukentėjusiųjų nuo su asbestu susijusių problemų skaičiaus didėjimui yra sveikintini žingsniai, o renovacijos banga, nors ir suteikianti unikalią galimybę modernizuoti būsto infrastruktūrą visų Sąjungos vartotojų naudai, turi būti vykdoma visiems sudarant saugiausias sąlygas;
- 1. ragina Komisiją, remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 169 straipsnio 3 dalimi ir 114 straipsnio 1 dalimi ir atsižvelgiant į galiojančius nacionalinius reglamentus bei efektyviausių modelių poveikio vertinimą, pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų nustatytas privalomas reikalavimas tikrinti, ar iki 2005 m. arba iki tų metų, kai nacionaliniu mastu buvo uždrausta naudoti asbestą,

---

⁴ 2013 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl su asbestu susijusių pavojų sveikatai darbe ir vis dar esančio asbesto pašalinimo galimybių (OL C 36, 2016 1 29, p. 102)

⁵ 2015 m. vasario 18 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl visiško asbesto pašalinimo Europos Sąjungoje (OL C 251, 2015 7 31, p. 13)

pastatytuose pastatuose yra asbesto, tačiau kartu užtikrinant socialinį teisingumą ir atsižvelgiant į pastatų savininkų interesus; reikalauja, kad šiuo pasiūlymu būtų nustatyti būtiniausi reikalavimai dėl asbesto, esančio pastatuose, pastatytuose iki 2005 m. arba tų metų, kai nacionaliniu mastu buvo uždrausta naudoti asbestą, vietos nustatymo, aptikimo ir pranešimo apie tai šiomis sąlygomis:

- a. patikrinimą turi sudaryti asbesto paviršinė diagnostika, kurią atlieka atitinkamą kvalifikaciją ir nacionaliniuose ir Sąjungos teisės aktuose numatytus leidimus turintis profesionalus subjektas, ir po kurios turi būti pasiūlyti veiksmai aptikto asbesto keliamam pavojui sumažinti geriausiomis turimomis priemonėmis; tai nedaro poveikio Direktyvoje 2009/148/EB numatytoms prievolėms⁶;
- b. šis patikrinimas turi būti patvirtintas išduodant asbesto keliamo pavojaus liudijimą, kuriame išsamiai aprašomos tikrintos dalys, asbesto pluoštų koncentracija, apskaičiuotas asbesto turinčių medžiagų kiekis bei vieta ir, jei reikia, siūlomi veiksmai, kurių reikia imtis asbesto keliamam pavojui sumažinti;
- c. patikrinimo rezultatai turi būti perduoti kompetentingai nacionalinei įstaigai per greitą ir pagal vieno langelio principą veikiančią sistemą; ta įstaiga turi turėti nacionalinį asbesto keliamo pavojaus mažinimo liudijimų registrą, o pagal vieno langelio principą veikianči tarnyba turi informuoti ir konsultuoti savininkus šiais klausimais:
  - taikomi teisės aktai;
  - teisingi ir saugūs aptikto asbesto pašalinimo būdai, kai tai techniškai įmanoma;
  - kaip saugiai inkapsuliuoti, saugoti, žymėti ir stebėti asbesto turinčias dalis, kurių neįmanoma pašalinti per trumpą laiką;
  - sertifikuotų veiklos vykdytojų sąrašas ir informacija apie teikiamą finansinę pagalbą;
- d. Komisija valstybėms narėms turi teikti rekomendacijas dėl nacionalinių asbesto registrų kūrimo, kad būtų užtikrintas sklandus vidaus rinkos veikimas; nemokamai šiuo registru turi galėti naudotis pastatų savininkai, pirkėjai ir pardavėjai, taip pat darbuotojai ir MVĮ; prie pardavimo sutarties pridedamas sertifikatas ir sudaromos sąlygos su juo susipažinti nuomininkams;
- e. prižiūrint kompetentingai nacionalinei institucijai, patikrinimą ir, jei reikalaujama, pašalinimą arba, jei tai techniškai neįmanoma per trumpą laikotarpį, inkapsuliuojimą turi atlikti kvalifikuoti ir sertifikuoti veiklos vykdytojai pagal Direktyvą 2009/148/EB ir nacionalinę teisę bei praktiką, kad naudotojai arba gyventojai būtų kuo labiau apsaugoti;
- f. liudijimas turi būti nusiųstas pirkėjui ir pateiktas nuomotojui, taip pat specialistams, atliekantiems darbus pastate, arba gyventojams ir naudotojams,

---

⁶ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/148/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe (OL L 330, 2009 12 16, p. 28–36).

jiems paprašius;

- g. liudijimo galiojimas turėtų būti pratęsiamas ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams po liudijimo išdavimo, kad būtų atnaujinti jame pateikti duomenys;
        - h. pastatų savininkams, neturintiems galiojančio sertifikato prieš parduodant pastatą, galėtų būti nustatytos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios baudos; už šių prievolių vykdymą atsako pastatų pardavėjai arba nuomotojai, o atsakomybės laikotarpį nustato valstybės narės; surinktas baudas valstybės narės gali priskirti *ad hoc* lėšoms asbesto šalinimui finansuoti ir nukentėjusiesiems nuo su asbestu susijusių problemų paremti;
2. ragina Komisiją poveikio vertinimą, kuris turi būti parengtas kartu su pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, pagrįsti:
  - geriausiaisiais ir veiksmingiausiaisiais tikrinimo, ar pastatuose nėra asbesto, metodais;
  - saugiaisiais ir ekonomiškai efektyviaisiais asbesto pašalinimo iš pastatų metodais (privalomas darbuotojų mokymas, naujausių technologijų naudojimas, gyventojų perkėlimas į aplinkines patalpas daug dulkių sukeliančių darbų metu), apimančiais ir teisės aktais nustatytus įpareigojimus, ir paskatas, siekiant sumažinti asbesto poveikio pastatų naudotojams ir gyventojams riziką;
  - papildomomis priemonėmis, skirtomis MVĮ, kad būtų lengviau įgyvendinti su asbestu susijusius teisės aktus, įskaitant finansines paskatas ir tinkamą finansinę paramą pastatų (taip pat ir apleistų) savininkams, užsiimančioms asbesto identifikavimu ir pašalinimu;
3. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmų siekiant kuo geriau informuoti visuomenę apie asbestą pastatuose, pastatytuose iki 2005 m. arba tų metų, kai nacionaliniu mastu buvo uždrausta naudoti asbestą, ir nustatyti teisinę asbesto šalinimo procedūrą atsižvelgiant į gyventojus ir savininkus nuomonei; ragina valstybes nares pradėti informavimo kampanijas apie MVĮ skirtas priemones; primygtinai tvirtina, kad perėjimas link Europos Sąjungos, kurioje nėra asbesto, turėtų būti vykdomas teisingai socialiniu požiūriu ir įtraukiant paramą privatiems savininkams ir MVĮ; pabrėžia, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas apleistiems pastatams ir įrenginiams, kuriuose taip pat gali būti asbesto, ir ragina Komisiją ir valstybes nares rasti ilgalaikį sprendimą, kaip juos įtraukti į nacionalinius asbesto registrus;
4. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti visuomenės informavimo kampanijas, kad žmonės geriau suprastų riziką, susijusią su visomis asbesto rūšimis ir su visais poveikio, įskaitant antrinį poveikį, lygiais;
5. atkreipia dėmesį į papildomas administracines prievoles, susijusias su tokiais naujais reikalavimais; pabrėžia, kad tiek stebėsenos reikalavimams, tiek asbesto šalinimui vykdyti reikia tinkamos finansinės paramos iš Sąjungos biudžeto; ragina valstybes nares skirti galimas lėšas ir finansinę paramą pastatų savininkams, kad jomis būtų galima padengti dideles išlaidas, kurias lemia patikrinimas, ar yra asbesto, ir išvengti pastatų apleidimo rizikos;

6. pabrėžia, kad šiuo metu valstybės narės gali skirti Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšas darbui su asbestu ir jo pašalinimui pagal atitinkamų nacionalinių ar regioninių programų tikslus; atsižvelgdamas į tai pabrėžia unikalias galimybes, kurias šiuo atžvilgiu suteikia Europos žaliasis kursas, iniciatyva „Next Generation EU“ ir daugiametė 2021–2027 m. finansinė programa; pabrėžia, kad pastatų savininkams turėtų būti suteikta galimybė tiesiogiai ar netiesiogiai naudotis šiais finansinės paramos mechanizmais, kad būtų galima finansuoti su asbesto šalinimu susijusius priežiūros, atnaujinimo ir griovimo darbus;
7. pabrėžia būtinybę plėtoti standartizacijos procesą siekiant pašalinti asbesto pluoštus, sumažinti procedūros našta ir palengvinti administracinę našta įmonėms, ypač MVI; atsižvelgiant į neigiamą asbesto poveikį žmonių sveikatai ir dideles jo aptikimo bei šalinimo išlaidas, ragina Komisiją parengti bendrą programą, apimančią visą savininkams teikiamą finansinę paramą ir valstybių narių veiksmus, kuriais siekiama pašalinti ir saugiai išmesti asbestą, įskaitant informavimo ir švietimo veiklą;
8. ragina Komisiją sukurti nacionalinių asbesto šalinimo planų, pagal kuriuos valstybės narės turėtų apibrėžti ir įgyvendinti asbesto šalinimo tikslus, susijusius su viešaisiais ir privačiais pastatais, įsteigti pagal vieno langelio principą veikiančią tarnybą, kad būtų galima centralizuoti veiksmus ir informaciją apie asbesto šalinimo planus, gaires; valstybių narių įsteigta vieno langelio tarnyba taip pat galėtų veikti kaip nacionalinis kontaktinis centras, padedantis nukentėjusiesiems ir jų šeimoms, taip pat valstybės narės turėtų apsvaistyti galimybę sukurti aiškius ir veiksmingus kompensacijų teikimo sergantiems su asbestu susijusiomis ligomis mechanizmus;
9. pabrėžia, kad nacionalinių asbesto šalinimo planų europinėse gairėse turėtų būti numatyta sukurti Europos platformą, kurioje nacionalinės valdžios institucijos galėtų pranešti apie asbestą, parengti jo radimo vietų žemėlapi ir keistis gerąja patirtimi šalinant ir saugiai naikinant asbestą; priduria, kad ši platforma turėtų būti prieinama plačiajai visuomenei ir turėtų apimti duomenis, pateiktus nacionaliniuose registruose;
10. pabrėžia, kad nacionaliniuose asbesto šalinimo planuose pirmenybė turėtų būti teikiama tam tikriems pastatams, pavyzdžiui, mokykloms, sporto salėms ir socialiniams būstams, ir planai turėtų būti reguliariai vertinami ir peržiūrimi;
11. pabrėžia, kad Sąjungos teisės nuostatos dėl rinkos priežiūros ir produktų atitikties turėtų būti naudojamos siekiant užkirsti kelią neteisėtam asbesto pateikimui į vidaus rinką ir naudojimui, be to, šiuo atžvilgiu pabrėžia stipresnės rinkos priežiūros veiklos svarbą; primena, kad 2015 m. spalio 28 d. Komisijos komunikate „Bendrosios rinkos tobulinimas: daugiau galimybių piliečiams ir įmonėms“, kaip vienas iš prioritetų, buvo nustatytas siekis stiprinti pastangas, kad reikalavimų neatitinkantys produktai nebūtų pateikiami Sąjungos rinkai.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	1.9.2021
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 45 - : 0 0 : 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Pablo Arias Echeverría, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Hynek Blaško, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoş, Markus Buchheit, Andrea Caroppo, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann, Marco Zullo
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Salvatore De Meo

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

45	+
ECR	Adam Bielan, Carlo Fidanza, Eugen Jurzyca, Beata Mazurek
ID	Alessandra Basso, Hynek Blaško, Markus Buchheit, Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
NI	Miroslav Radačovský
PPE	Pablo Arias Echeverría, Andrea Caroppo, Deirdre Clune, Salvatore De Meo, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard, Marco Zullo
S&D	Alex Agius Saliba, Brando Benifei, Biljana Borzan, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Christel Schaldemose
The Left	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Alexandra Geese, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak

0	-

0	0

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė